

ПОЧЕТАК ИНПЛЕМЕНТАЦИЈЕ TEMPUS ПРОЈЕКТА НА ГРАЂЕВИНСКОМ ФАКУЛТЕТУ У БЕОГРАДУ – ОДСЕК ЗА ГЕОДЕЗИЈУ И ГЕОИНФОРМАТИКУ

Доц. др **Бранко Божић**, дипл. геод. инж.*

Доц. др **Загорка Госпавић**, дипл. геод. инж.*

Асис. мр **Стеван Марошан**, дипл. геод. инж.*

РЕЗИМЕ

У раду су приказани циљеви, задаци и садржај TEMPUS пројекта за унапређење наставног процеса и успостављање новог мастер програма у области администрација земљиштем (land law and economy) на Одсеку за геодезију и геоинформатику Грађевинског факултета у Београду.

Кључне речи: *TEMPUS, мастер програм, управљање земљиштем.*

THE TEMPUS PROJECT IMPLEMENTATION ON FACULTY OF CIVIL ENGINEERING AT THE UNIVERSITY OF BELGRADE – DEPARTMENT OF GEODESY AND GEOINFORMATICS

Branko Božić, Ph. D. Sci. in Geodesy

Zagorka Gospavić, Ph. D. Sci. in Geodesy

Stevan Marošan, MSc. Sci. in Geodesy

ABSTRACT

The paper shows the contents of the TEMPUS project which was established in order to propose new master program in Land administration at the Department of Geodesy and Geoinformatics on the Faculty of Civil Engineering.

Key words: *TEMPUS, master program, land administration.*

1. УВОД

Почетак сарадње између универзитетских институција Републике Србије и Краљевине Шведске поклапа се са почетком реализације донаторског Пројекта Изградња и јачање капацитета Републичког геодетског завода, који се финансира од стране Шведске Владе. Ова сарадња нарочито је интензивирана одласком наших дипломираних геодетских инжењера, а у последње време и дипломираних правника, на магистарске студије на Одсек за управљање земљиштем (Land Administration) Краљевског техничког факултета у Стокхолму. Посета, наставника Одсека за геодезију и геоинформатику Грађевинског факултета, Правног факултета, Више грађевинско - геодетске школе и Средње геодетске школе из Београда универзитетима у Шведској допринела је да се ова сарадња још више учврсти. Планом посете били су укључени универзитети који школују геодетске кадрове различитих образовних профила:

1. Tekniska Högskola (Lund);
2. Royal Institute of Technology (Stockholm);
3. Univerzitet of Gävle – Department of Technology and Built Environment (Gävle).

Слика 1. Делегација Српских професора у Стокхолму 2006. године

Кроз међусобну размену искустава и упознавањем са њиховим наставним програмима, Српска делегација је била у прилици да сагледа све аспекте високошколског образовања Шведске. Уверила се у присуство велике мултидисциплинарности у којој се акценат, поред фундаменталног и модерног апликативног знања из домена геодезије и геоинформатике, ставља и на правни и економски аспект земљишног управљања.

Крајем 2006. године, представници Одсека за геодезију и геоинформатику Грађевинског факултета Универзитета у Београду уз подршку и помоћ

* Грађевински факултет Универзитета у Београду – Одсек за геодезију и геоинформатику, Булевар краља Александра 73, 11000 Београд ♦ E-mail : bozic@grf.bg.ac.yu

колега из Шведске, припремили су пријаву за Темпус пројекат, *Master study program in land law and economy*. Пројекат је у августу 2007. одобрен од стране Европске комисије.

Иначе, Темпус пројекти, као институција, устављени су након пада Берлинског зида и представљају пројекте сарадње између универзитета држава чланица Европске уније и земаља Западног балкана, Источне Европе, Централне Азије и Медитерана.

Као национални приоритети за TEMPUS пројекте за Републику Србију дефинисане су следеће научне области:

- Социјалне и политичке науке,
- Економија и право,
- Управљање бизнисом,
- Државна администрација,
- Страни језици.

Поред ограничења у висини буџета који Европска унија одваја за овакве програме постоје и дефинисани услови учешћа на овим програмима. Неопходно је да у пројекат буду укључени минимум један универзитет из земље партнера, као и минимум два партнера из земаља ЕУ, а у земљи која партиципира у програму, један универзитет и једна институција.

2. САДРЖАЈ TEMPUS ПРОЈЕКТА

Дугорочно посматрано, главни циљ пројекта јесте обезбеђење адекватног броја квалитетних стручњака за области катастра, и управљање земљиштем. Ти стручњаци ће на овом пројекту, осим техничким знањима из геодезије, овладати и довољним знањима из права и економије. На тај начин, ће се у Србији у овој области убрзати процес достизања европских стандарда. Потреба за постојањем кадрова оваквих профила је изражена у више државних институција у Србији. Институција са највећим потребама је Републички геодетски завод, као и институције локалне самоуправе, општинске дирекције за земљиште, агенције за промет непокретности, одељења пореских управа Министарства финансија и друге.

Институције које су укључене у овај пројекат су:

1. Универзитет у Београду, односно Грађевински факултет – Одсек за геодезију и геоинформатику из Републике Србије.
2. Републички геодетски завод из Републике Србије.
3. Royal Institute of Technology (KTH) из Шведске.

4. Helsinki University of Technology (ТКК) из Финске и

5. Универзитет у Љубљани из Словеније.

Планирано је да се кроз реализацију пројекта изради нови програм *Мастер студија* са новим курсевима и и да се припреми литература, како би ове студије добиле и званичну акредитацију Акредитационе комисије Министарства просвете Републике Србије. У оквиру Пројекта планирано је опремање једне нове учионице (назване *Центар за земљишно управљање*) са модерним средствима за рад и учење – рачунарима, одговарајућим софтвером и литературом за извођење наставе на овом смеру.

Део буџета Пројекта планиран је и за промовисање будућег Мастер програма, израду web апликације, трошкове двонедељне припреме наставника на факултетима Универзитета који партиципирају на овом програму, покривање трошкова припреме и штампања материјала и уџбеника за студенте.

Укупан износ средстава који је намењен Пројекту је 313 045 €, где је 95% буџет Европске уније и 5% буџет Републике Србије. Време трајања пројекта је 2 године, а официјелни датум почетка је 1. 09. 2007. године.

У Пројекту су дефинисана три блока предмета са прелиминарним бројем бодова и то:

Блок	Назив предмета	Број бодова
Правни	Стварно право	10 CTS
	Право у просторном планирању и екологији	10 CTS
Економски	Тржиште непокретности	6 CTS
	Анализа инвестиција у непокретности	7 CTS
	Процена вредности непокретности и порези	6 CTS
Технички	Природни ресурси	6 CTS
	Инфраструктура	7 CTS
	Географски информациони системи	10 CTS
	Катастар и уређење земљишта комасацијом – основни курс	10 CTS
	Катастар и уређење земљишта комасацијом – напредни курс	12 CTS
	Управљање урбаним земљиштем	10 CTS
	Преговарање и комуникација	6 CTS

Пројектом су средства планирана према следећим ставкама, и то:

– Трошкови учесника	– 88 650 €
– Смештај и путовање	– 112 545 €
– Опрема	– 56 200 €
– Штампане и публикације	– 13 750 €
– Менаџер пројекта	– 19 000 €
– Кофинансирање 5%	– 15 800 €

Укупно	313 045 €

Са Београдског Универзитета у Пројекту ће партиципирати предавачи са четири факултета: Правног факултета, Архитектонског факултета, Факултета организационих наука и Грађевинског факултета – Одсека за геодезију и геоинформатику.

Користи овог пројекта морају се посматрати кроз општу друштвену корист и изузетну прилику да се припреми овакав Мастер програм на београдском Универзитету, Одсеку за геодезију и геоинформатику Грађевинског факултета. План пројекта посматран са аспекта директне користи, изражене новчано, је дат у следећој табели.

Институција	Износ
Royal Institute of Technology (KTH) из Шведске	72 539 €
Helsinki University of Technology (ТКК) из Финске	22 158 €
Универзитет у Љубљани	20 223 €
Универзитет у Београду	182 325 €
Сума	297 245 €

3. ПОЧЕТАК ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ ТЕМПУС ПРОЈЕКТА

Може се сматрати да је имплементација већ увелико започела. Урађена је претходна Студија о структури и старости кадрова у Републици Србији, као и Студија оправданости пројекта. Спроведене су анализе правног оквира и анализирани сви релевантни закони. Обављене су консултације са факултетима који већ располажу одговарајућим наставним кадровима који ће се укључити у припремну фазу. Ови кадрови ће, када се програм и официјелно промовише, највероватније бити предавачи на тим предметима. Обављене су многе консултације са релевантним субјектима, као и институцијама у којима ће се запошљавати кадрови који заврше овај мастер програм.

С обзиром да се пројекат оваквог типа по први пут спроводи на Одсеку за геодезију и геоинформатику, представници Темпус канцеларије из Београда посетили су Грађевински факултет у Београду и дали сугестије како пројекат водити, које су критичне тачке, на шта обратити посебну пажњу, итд.

У периоду од 29. 10. до 2. 11. 2007. године у Београду су боравили представници са европских универзитета (Шведске, Финске и Словеније) који су укључени у овај Пројекат. Делегација је посетила Београдски ректорат, одржан је састанак са деканом Грађевинског факултета, Шефом катедре за геодезију и геоинформатику, а преостали део времена посвећен је посети релевантним институцијама и разговору са будућим наставницима око припреме почетних верзија наставног програма. Такође, усаглашени су и термини двонедељних припрема наставника на неком од европских универзитета који учествује у овом пројекту. Разматран је и велики број техничких питања која треба да се усагласе.

Слика 2. Делегација Темпус пројекта на састанку у Деканату Грађевинског факултета

4. ЗАКЉУЧАК

Дугогодишња политичка и економска изолација Србије, која је знатно утицала на размену информација, довела је до стагнације наставног и истраживачког програма факултета. Опште економско стање Србије је такође онемогућило креирање једног савременог модела наставе који би био уређен према међународним стандардима. Процес поновног укључивања Србије у европску заједницу држава пружа прилику да се изврши неопходна обнова, као и да се спроведу неопходне реформе.

Један од основних циљеве реформског процеса Катедре за геодезију и геоинформатику Грађевинског факултета у Београду је укључивање у европски универзитетски систем и почетак међународне размене искустава. Српски студенти би тако стицали знања широм Европе, док би гостујући студенти из читавог света имали прилику да се упознају са искуствима Грађевинског факултета. Због тога је веома важно регулисати и реформисати план студија. Први кораци за остваривање овог основног циља су већ направљени. Овај TEMPUS пројекат ће то омогућити. Пројекат нема само научни значај. За земље у транзицији као што је Србија он има још већи значај, јер представља саставни део политичке, економске и социјалне реконструкције.

5. ЛИТЕРАТУРА

- [1] B. Božić, S. Marošan, Development curriculum, courses and teaching materials
- [2] EUROPEAN COMMISSION, Directorate – General Education and Culture, Application Form, Tempus Joint European Project – 15/12/2006.
- [3] Internet adresa:
<http://ec.europa.eu/education/programmes/tempus>